

HÅLTRÄDSINVENTERING GC-VÄG KLASTORP - ULVA KVARN

2023-11-07

HÅLTRÄDSINVENTERING GC-VÄG KLASTORP - ULVA KVARN

KUND

Uppsala kommun

KONSULT

WSP Environmental Sverige

WSP Sverige AB
753 20 Uppsala
Besök: Dragarbrunnsgatan 41
Tel: +46 10 7225000

wsp.com

KONTAKTPERSONER

Samuel Johnson
010 – 721 00 56
samuel.johnson@wsp.com

UPPDRAGSNAMN
Ulva GC - Detaljprojektering handläggning

UPPDRAGSNUMMER
10337556

FÖRFATTARE
Samuel Johnson

DATUM
2023-11-07

ÄNDRINGSDATUM

Granskad av Pernilla Vesterberg

DOKUMENTINFORMATION

Inventering av hålträd vid Jumkilsån väster om Ulva kvarn, Uppsala län.

Följande personer har medverkat:

Samuel Johnsson, Inventering och rapportering.

Pernilla Vesterberg – kvalitetsgranskning

Foton tagna av WSP.

Omslagsbild: Åkerkant och trädbård längsmed Jumkilsåns södra sida som undersöktes för att hitta eventuella hålträd.

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING	5
1 BAKGRUND	6
1.1 FLADDERMÖSS	6
1.2 KÄNDA NATURVÄRDEN	7
2 METOD OCH RESULTAT	8
3 RESULTAT	10
3.1 BEDÖMNING AV OBSERVERAD HÅLIGHET	10
3.2 FORTSATTA UNDERSÖKNINGAR	10
4 REFERENSER	11

SAMMANFATTNING

I samband med projektering för en planerad gång- och cykelväg med bro över Jumkilsån, från Ulva kvarn till Klastorp, har WSP Sverige AB på uppdrag av Uppsala kommun utfört en inventering av hålträd med särskilt fokus på potentiella koloniträd för fladdermöss. Längsmed den sträcka av Jumkilsån som den planerade GC-vägen kommer att följa finns den en rapport om födosökande vattenfladdermus vid Klastorp från 2023. För att säkerställa att ingen art av fladdermus har kolonier i träd som riskerar att påverkas av planerad GC-väg eller bro inventerades träden längsmed sagda sträcka för att undersöka om de har lämpliga håligheter för fladdermöss. Vid inventeringen noterades en grov klibbal med hålighet som även noterades vid naturvärdesinventering 2022 (WSP, 2022). Inga spår av fladdermöss noterades vid hålet som ändå bedöms som möjlig koloniplats fladdermöss. Vidare undersökning krävs för att säkerställa att ingen fladdermuskoloni riskerar negativ påverkan.

1 BAKGRUND

Uppsala kommun planerar att anlägga en gång- och cykelväg med bro över Jumkilsån från Klastorp till Ulva Kvarn i Uppsala kommun, Uppsala län. Från Klastorp upp till Broby, där väg 272 passerar över Jumkilsån planeras GC-vägen att dras längsmed Jumkilsån som är en del i ett riksintresse för naturmiljö, Jumkilsåns dalgång. I riksintressets beskrivning nämns bland annat att "ån är starkt meandrande och rik på forsar och strömmar" samt att den "kantas av öppna hag- och betesmarker med inslag av lundartade lövdungar." Området har en fauna med inslag av arter som använder vattendraget för födosök, bland annat utter. I juni 2023 gjordes en observation av födosökande individer av arten vattenfladdermus i höjd med Klastorp (SLU Artportalen, 2023). Syftet med denna rapport är att undersöka om den planerade GC-vägen kan ha negativ påverkan på fladdermöss i området.

1.1 FLADDERMÖSS

Alla fladdermusarter i Sverige är fridlysta enligt 4 a § Artskyddsfördordningen vilket innebär att det är förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats. Fladdermöss bildar kolonier under sommaren där honor använder någon lämplig hålighet i exempelvis gamla träd eller i byggnader för att föda upp sina ungar. Då fladdermöss är insektsätande djur väljer de ofta plats för koloni i områden som är rika på flygande insekter (Artfakta, 2023a). Arten vattenfladdermus som har observerats i det aktuella området bildar ganska stora kolonier, upp till hundra individer, i början av juni. Koloniplatsen kan ligga ganska långt från födosöksområden men oftast håller sig honor ganska nära kolonin då de måste besöka den enda ungen flera gånger per natt. Honor syns ofta jaga över sjöar medan hanar tycks föredra mindre vattendrag (Artfakta, 2023b).

1.2 KÄNDA NATURVÄRDEN

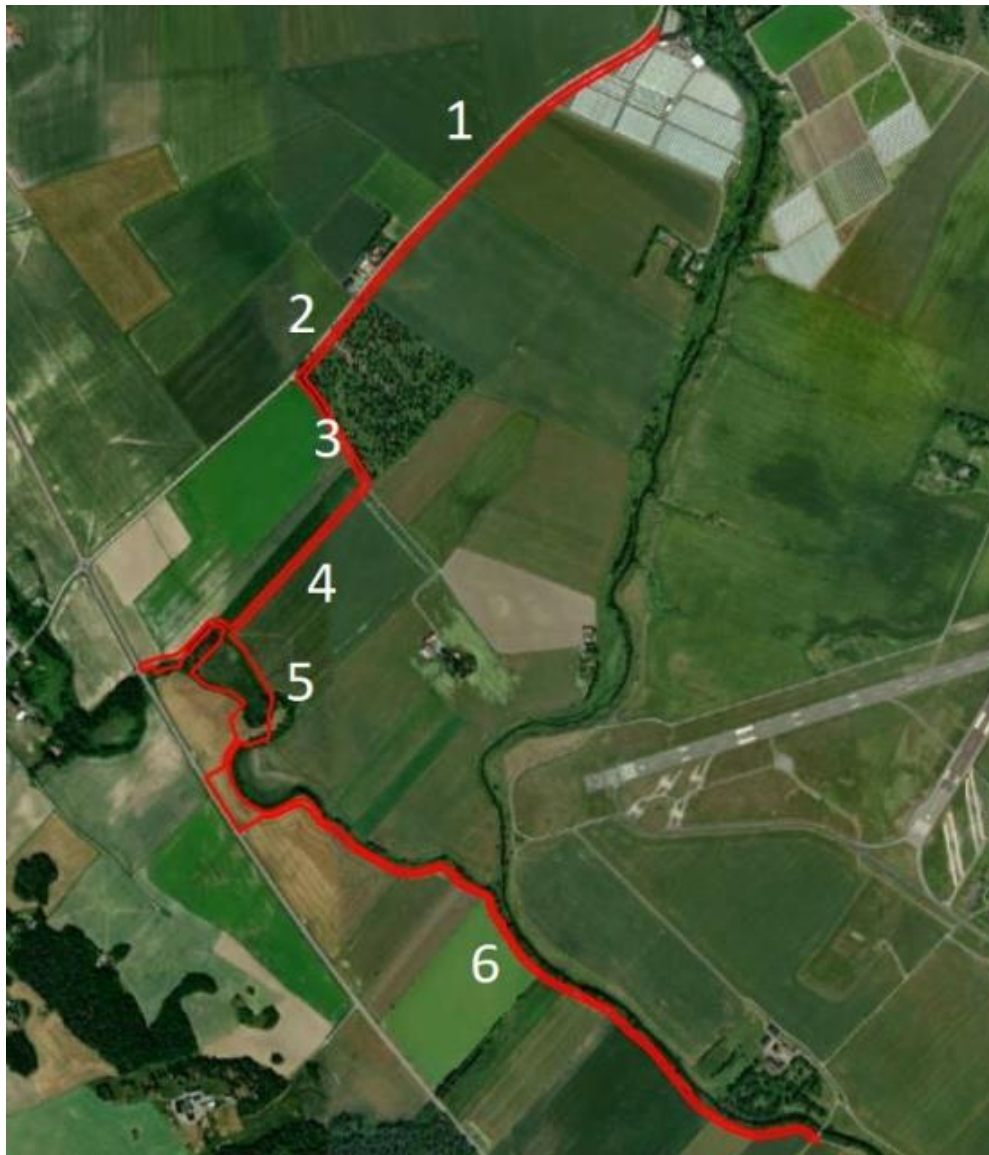
I en naturvärdesinventering (NVI) enligt SIS-standard (WSP, 2022) som genomfördes i april 2022 identifierades ett område som bedömdes ha påtagligt naturvärde längsmed den aktuella sträckan av Jumkilsån (WSP 2022). Området beskrivs som en gles strandkog med både yngre och äldre lövträd, främst knäckepil och klibbal. Vid inventeringen noterades även en grov klibbal med håligheter som bedömdes som ett särskilt skyddsvärt träd enligt Naturvårdsverkets definition (Figur 1).

Figur 1. Trädet med håligheter ligger på södra sidan av Jumkilsån rakt väster om Klastorp.

2 METOD OCH RESULTAT

Området besöktes i fält den 27 oktober 2023. Hela området som bedöms påverkas av GC-vägen inom område 5 och 6 undersöktes, se Figur 2.

Figur 2. Karta över området som kan påverkas av den planerade GC-vägen. Sträckan längsmed Jumkilsån som bedöms som potentiellt fladdermushabitat motsvarar sträcka 5 och 6 på kartan.

Håligheter eftersöktes i grövre träd med hjälp av kikare. Observerad hålighet dokumenterades och beskrevs med dimensioner och andra egenskaper som bedömdes som relevanta för att kunna bedöma dess lämplighet som koloniplats för fladdermöss.

I området finns relativt gott om grova knäckeplar samt enstaka klibbalar med en så pass grov stamdiameter att de potentiellt kunde vara hålträd. Vid besöket noterades dock

enbart ett träd med en hålighet, en klibbal belägen rakt väster om bebyggelsen vid Klastorp (Figur 1, 3 och 4). Trädet är samma som noterades som hålträd vid naturvärdesinventeringen 2022 (WSP, 2022).

Figur 3. Grov flerstammig klibbal. Hålets placering markerad med en röd pil.

Figur 4. Närbild på håligheten.

3 RESULTAT

3.1 BEDÖMNING AV OBSERVERAD HÅLIGHET

Hålighetens öppning, som sitter drygt tre meter upp i trädet, är cirka 30 cm i diameter och belägen mitt i en stamklyka vilket innebär att den ligger nästan horisontellt mot stammen (se figur 4). Hålighetens djup och utbredning inne i trädet är okänd då det inte bedömdes som säkert att klättra högre upp i trädet.

Eventuellt är hålet lite för exponerat för att utgöra en lämplig koloniplats men då det är okänt hur insidan ser ut går det ändå inte att utesluta att den kan användas av fladdermöss. Hålets storlek kan mycket väl vara lämplig som koloniplats för flera olika arter av fladdermöss.

3.2 FORTSATTA UNDERSÖKNINGAR

För att utesluta att hålträdet hyser en fladdermuskoloni finns det två alternativ för vidare undersökning. Antingen kan trädet besökas under en snöfri period för att med hjälp av en stege bättre undersöka hålet och eventuellt ta prover av exkrement för analys med eDNA (Environmental DNA). Skulle potentiell fladdermusspillning påträffas kan eDNA-analys ge säker information om både förekomst och om vilken/vilka art/er som använder sig av håligheten.

Andra alternativet är att göra en koloniinventering där hålet bevakas under en kväll under sommaren för på så sätt bekräfta kolonin. Lämplig tidpunkt för ett sådant besök bör vara strax efter midsommar då många arter föder upp sina ungar.

4 REFERENSER

SIS, 2014 (1). Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. SVENSK STANDARD SS 199000:2014

SIS, 2014 (2). Teknisk Rapport. SIS-TR 199001:2014

WSP, 2022. Naturvärdesinventering Ulva GC.

Webbsidor

SLU Artportalen, 2023. www.artportalen.se

SLU Artfakta: fladdermöss, 2023a. www.artfakta.se

SLU Artfakta: vattenfladdermus, 2023b. www.artfakta.se

Skogsstyrelsen, 2023. www.skogsstyrelsen.se

Skyddad natur, 2023. www.skyddadnatur.se/

Artskyddsförordningen, 2023. https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/artskyddsforordning-2007845_sfs-2007-845/

VI ÄR WSP

WSP är en av världens ledande rådgivare och konsultbolag inom samhällsutveckling. Med cirka 50 000 medarbetare i över 40 länder samlar vi experter inom analys och teknik, för att framtidssäkra världen.

Tillsammans med våra kunder tar vi fram innovativa lösningar för en mänsklig, trygg och välfungerande morgondag. Så tar vi ansvar för framtiden.

wsp.com

WSP Sverige AB
Dragarbrunnsgatan 41
753 20 Uppsala
Besök: Dragarbrunnsgatan 41

T: +46 10 7225000
Org nr: 556057-4880
Styrelsens säte: Stockholm
wsp.com

